

85% 2016 2020

	ბაგზანით.	ბაუგზან.
ერთის წლისა	— 6	ბ. კაპ.
ნახევარის წლისა	— 3	" "
სამის თვეისა	— 1	75
ერთის თვეისა	— " "	60
ცალკე ნომრისა	— " "	12

ବୁଦ୍ଧିମତୀଙ୍କ ପରିଷଦ, “ଲକ୍ଷ୍ମୀପାତ୍ରାଶୀ”,
ଗୁରୁପଦ୍ମପାତ୍ରା, ଶିଳ୍ପିଜୀବି ପାତ୍ରା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ପାତ୍ରାଙ୍କ ପରିଷଦଙ୍କ ପାତ୍ରାଙ୍କ ହେଉଥିଲା । ଏହାଙ୍କ ପରିଷଦଙ୍କ ପାତ୍ରାଙ୍କ ପରିଷଦଙ୍କ ପାତ୍ରାଙ୍କ ହେଉଥିଲା ।

საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი

ଓଡ଼ିଆ ପାତ୍ର

საქართველოს მმართვის მმართვი — წერილი
ლი მმართვი — რუსეთი: წერილი მმართვი—
უცხო ქვეყნების საფრანგეთი — ინგლისი—
მწერლობა: „ბეჭანიანი“ — ნარევი — ზან-
ტადებანი —

ଓঁ গুলি ও নোঁ: বিশ্বাসের উকাচৰাৱাৰ, কৃষিৰ দ.

საქართველო

იმართვის აგენტი

ქუთაისი, 1 ოქტომბერი 1873

ზათაველა გამჭვირებული ბრძოლა, გაიწმინდა დასისხლიანებული ბრძოლის ველი. მორჩია ზერი ცხონებას, დაიხურა ჩვენი აზნაურობის კრება, გათაველა კენჭის ყრა. მაღლობა ღმერთს, მაღლობა ღმერთს!

ვინ გაიმარჯვეა, ვინ დამარცხდა, რა მო-
ხდაო, მკითხავთ.

დავიწყოთ ჩვენებური ჩვეულებრივი წილა-ლობილა, და თავდაპირველათ ბანკის საქმეზე ჩამოვაგდოთ მუსაიფი.

უ. ბეს. ლოლობერიძეს ბედმა მშვენიერი
და იშვიათი შემთხვევა არგო: საქმის გარი-
გება ორივე მებრძოლი პარტიის დახმარებით
და თანხმობით. იმას გამოსელის, ათიოდე
სიტყვის თქმის მეტი არა სჭიროდა რა, რომ
შეეთანხმებია და ერთ კალაპოტში ჩაესვა
ორივე მხრის დაღალული ძალა. საზოგადო-
ების გრძნობა იმოდნათ დაღალული იყო
ამდენი ხნის უსარგებლო დავით ბანკის თა-
ობაზე, და ჩვენი თავად-აზნაურობა იმდე-
ნათ მოსურებული იყო ბანკის დაარსებისა,
რომ „ოლონდ კი გათავებულიყო საქმე,“
ოლონდ კი რამე გამართულიყო, და მოწი-
ნაამზღვე არსაიდამ წარმოსდგებოდა...

ჩელო ჩენისაზოგადოებისთვის. ჩვენი ქვეყა-
ნა ისეთ განსაკუთრებულ მდგომარეობაში იმ-
ყოფება, რომ მის ხელის გასაწყობლათ
საჭირო იყო სულ სხვანირი საშუალებების
ჩერება, ვინემ ჩვენში რუსეთელი ბანკების
წესის შემოღება. პოლიტიკური ეკონომიკის
მეცნიერებამ ამ უკანასკნელი ოცი-ოცდა
ათი წლის განმავლობაში ბევრი ამნაირი სა-
შუალებები გამოაჩინა და მათი შემოღება
ჩვენ ქვეყანაში არავისგან წინააღმდეგობას
არ ნახავდა. მაგრამ ამ საშუალებების გამო-
ყენებისთვის კველაზე უფრო საჭირო იყო
მათი ცოდნა. მათ გაცნობას სწავლა სჭირია,
მაშინ როდესაც ათასჯერ უფრო ადგილი
და სწრაფი საქმეა რომელიმე რუსეთელი
ბანკის წესდებულების გაღმოწერა და აღ-
სრულებაში მოყვანა.

ახალგაზდას, რომელიც ამ საქმეს
კარგათ წაიყვანენო. „ღროების“ თანამშრო-
მლებს ის უბედურება დაემართა, რომ კერ-
ძოობითი მოლაპარაკების დროს სხვა და
ახევა გაელენიან პირებთან ისინი ურჩევდენ
პანკის პროექტის შედეგნა სხვათაშორის უფ-
ახეს. ღოლობერიძეს მიანდეთო, და ეს პირიც,
თავის მხრით, იმ აზრზე იდგა ვითოშ, რომ
საზოგადოებისთვის საქმის მინდობა ეთხოვა
და თავისი პროექტი მარტო იმ აზრის და-
სამტკიცებლათ წარედგინა, რომ ძლიერ ად-
ვილია იმისთანა პროექტების გადმო წე-
რა და გადმოკეთება, როგორსაც თქვენ
სხვები გიღებენ და შიგ ჩვას-ჩვას თუმანს
გთხოვენო. უფ. ღოლობერიძემ ჩვენთან მო-
ლაპარაკების დროს რამდენჯერმე დაგვარ-
წმუნა, რომ მისი აზრით მისი პროექტი მე-
ტის-მეტათ ნაკლულევანი რამ არის, და მის
დასამტკიცებლათ წარდგენის სურვილი ჩვენ

ଓଡ଼ିଆ ଲେଖକ

ნურავერს-უკაცრავად

25 Ոյնուս յ. ծ. Ըօլոցքը հօգի մատա-
սուս տացա-ձականուրութեան կրցեաս წահմուլցո-
նա տացուս ծանցու- գունու կունու կունու (յս բացա) ձա-
մուսո Ցոնաահուսո յո Տուպացը հալ մռաեսենա
Ցեմցը ցուս Ցոնա- ձալցը ունու: „Ես ցլուրս մո-
ուռու ց Արունու, Հապ այ յանացը հետո
Տագուցը լուցի մռացը նունու օմուս Ցեմցեաս Եղ-
ունցը բու և Ցուլումանցը, Հապ յո Համ-
ահուս Հանանշունու, ու հռամ կուլցը ահ ցամռուցա-
լուս, գումա արաս Ցեացը ցուս և ամուստու-
յութեաց ամուսինու ենուո կապո, Ցեացը ու-
նու կումուսու և ու կումուսու մռան լուս ամ-
գունու ցանեսուլու ցասահարեցաւու: —

კინდა უგდო ყური და დაწყეს კენჭით კო-
მისიის შესაღებაზე მწევრების ამორჩევა.—
შორაპნის მაზრამ სამი ახალგაზდა კანდილა-
ტი წამოაყენა: მაგრამ ორმა იმათგან, რო-
გორც თავის, ისე იმ მესამეს მხრით, რო-
მელიც იმ დროს იქ არ იმყოფებოდა, უარის
განუცხადეს საზოგადოებას და იმ უარის
მიზეზიც ნათლად გამოიხატა ერთი კანდიდა-
ტის ნათესავი სიტყვებში. სხვა მიზეზებთან
იმან ესეც სოქვა: „ჩენ არაოდეს არ ვიტ-
ყეოთ უარს საზოგადოების სამსახურზედ, თუ
კი ის სამსახური ზნეობითად თანახმა იქნე-
ბა ჩენის ჰაზრის; მაგრამ რაღვანც აქ მცირე
ოდენი მიზეზები სჩანან და მასთანაც კამი-
სის დანიშნულება მხოლოდ სიტყვის გა-
დასკუპებ-გადმოსკუპებაში მდგომარეობს და

მისინი? მხოლოდ მისთვის, რომ თუ როდეს-
მე ღრმამ დანახა სახოფადოებას რომელიმე
ახალ-მიღებულ ბანკის ტიბიკონის საფუძვ-
ლის უკარგისობა, ბრალი ასცილდეს ერთს
პირს და გადაედოს ხუთს წევრს კომისიი-
სა.. თუმცა ეს ჩევნ ვერ ვიყისჩეთ, მაგრამ
ნათქვამია ანდაზად: ბატონის წყალობა ტა-
ლახიანი ჯოხიც კარგია, და გ.მოჩხლნენ
საქმაო პირებიც. იქნე შეწრაფლად წამოა-
ყნეს ხუთი კანდიდატი. შეეხდე თუ არა
მათ, მაშროედ მიეცვდი, რომ კომისიის მწევ-
რობისათვის ბელატობა საჭირო ყოფილიყო,
და შეორე დღეს, როდესაც ორი უფრაკოთ
მოსული მშევრთაგანი დაბრუნეს მხოლოდ
მისთვის, რომ ფრაკები არ ჩაეცეათ. ისიც
შევიტყვე, რომ ბელატობათან ფრაკოს-

ადამიანის უფლებათა და თუ ერთს მხარეს უფლება მოვალეობის გაცემის გადასაცემი და ახლაც ვაკების გაცემის გადასაცემი და მიტომ რომ ის მხარე მოქმედობს აშკარად და თავის ე. ი. ძელი თაობის სახელით, და ეს მხარე კი თავის მოქმედებას ახალ თაობას სრულიად აწერს, და მაშა- სადამე ჩვენ არ შევიძლია მათ მოქმედებას გულგრილათ უყაუროთ და ნამდვილი სახელი არ ცუშოდოთ, ე. ი. უ თ ა თ ბ ა. და რომ უთა- ობაზედ ვერც ერთი პარტია უარს ვერგვეტ- ყის, მის დასამტკიცებლით ჩვენ წარმოაუდ- გენთ მკითხველებს შემდეგ ნომერში მათის მოქმედების სიას...

P. S. უ. ბ. შლენტმა წარმოსთქვა სხვა-
თა შორის ჩეცულობისამებრ სიტყვა, რომე-
ლიც შორს მხედომელებს მეტად მოეწო-
ნათ და აღტაცებით დაკვრეს ტაში, მაგრამ
მე კი, რადგანც ძლიან ახლოს ვიჯექი
ორატორთან, ეკრაფერი ვერ გავიგე! მა მისი
ზრალია, რომ საზოგადოთ უ. შლენტის
რეჩებს მუზიკალური ხასიათი აქვთ და
შორიდგან უფრო სასიამოვნო გასაგებია
ვიზუალური; მაგალითად ზურნა ავილოთ:
ახლოს ცუდია და თუ მთას იქით უკრავენ,
მაშან კი საამო გასაგონია. პგრეოვე კიდევ
ერთმა სხვამაც წარმოსთქვა სიტყვა, მაგრამ
ის კი არც შორს მჯდომლებს დაუწუნიათ
და არც ახლოს მჯდომლებს, რადგანც ური-
ების „მზეშინასა“ ჰგვანდა. საზოგადოთ
ორივე მხრიდამ ბევრი ილაპარაკეს და ორი
მხრიდამაც გახურვებული ხელების ტყაპა-
ტყუპი იყო. მაგრამ რა უყოთ, ეინ არ იცის
რომ უხევირით მოზელილ ცომს ბევრი ხე-
ლის ტყაპა-ტყუპი სჭირდება.

რონ კი სამხედრო სამართლშია ეხლა. მო-
ნარხისული გაზეთები ტაშს უკვრენ პალატას
ამისთანა გამზედაობისთვის. მაგრამ, ვა თუ
სასინან ულო შეიქნეს ეს გადაწყვეტილება?..
დიდი წინასწარმეტყველური ნიჭი არ უნ-
დოდა კაცს, რომ წინათვე ეჭქვა რით და-
ბოლოვდებოდა ეს საქმე: რაფი თავის პო-
ლიტიკური მტერი ხელში ჩაუვარდა ვერსა-
ლელებს, ვენლა ელოდა მათ უანგარეობა.

~~ମାରୁତଳା! ହା ଏହିସ ପ୍ରାସକ୍ଷେପିତମିଶିବାରିତାଲ୍-
ଖେଳ କୁଳେ ଉପରୀ ମଞ୍ଜୁନୀଏରୀ, ବ୍ୟାକୁରେଲୀ
ରୁ ଫୋଲେଥିଲୁଣି! ଠିକ୍ ଯାରେବେ ବାନ୍ଦିଗାଲେଖିବୁ~~

და ფინანსურებს. მას მტკრობასთან
და შურთან როდი აქვს კავშირი! ის სჯის
დამნაშავეს, რაც გინდა ძლიერი იყოს იგი.
ის ათავისუფლებს უბრალოს, რაგიც და
სუსტი იყოს იგი. შიმისოთ ქვეყანა სა-
ზარელ ბრძოლის ელად გარდაიქცეოდა,
საღაც გამარჯვებული მუდამ გასთელავდა
დამარცხებულს. და რასა ვხდიოთ! მხოლოდ
ის არის შეუცვლელი, საუკუნო და უოველ
დროს თავის სახის მმსგავსი. მართებლობანი
იცვლებიან; ტახტები ემსობიან, ჩეცოლუ-
ციები გრიგალსავით გადიან და ვერაფერი
ის, რაც თავდალმა სცემს ქვეყნიერობას, ვერ
აჩრდილებს მის დიდებულ სხივსა. ირგვლივ
ყველაფერი ინგრევა და მარტო სამართლია-
ნობა ჩეხება შეუჩეველი. ვერა რომელი ქვეყ-
ნიური ძლიერება ვერ აიძულებს მას მიუდგეს
დამნაშავეს, ან დასცეს მახვილი უბრალოს!
სამართალი წიადაგ საზოგადოების გარს და
ზევითა სდგას. ქაცის ბოროტ-განზრახეის-
თეის, ის მიუწოდომელია. სიძულევილი ან სი-
ყარული მას როდი ესმის! ის ემორჩილება
მტკიცეთ მარტო სინიდისს და არა ჰყავს
გარდა ჭეშმარიტებისა სხვა წინამძღვარი.
მტკრები მას ვერას ავნებენ! იმ დღეს, რო-
დესაც განიზრახეონ მის ხრამში გადაგდებას,
ის შეუმუშსრავ ფარსავით გაჩნდება იმათ შუა.
ის არ მიუდგება არცერთ ძალას, არ გაჩნ-
დება არცერთის განზრახეის იარალი, არ
ჰერცება არცერთი შურის ძიების მონა!

ძლიერება ერთი ხელიდგან გადალის მეო-
განკარგულება.

სამი, ლექ, მიუდევა, მაშინ, იმ დღეს, ხალხი უსაზორებელი გადასცემით უბედურებაშიჩავარდება! ბოროტებას დაედება კარები! მაშინ ქვეყანას ბნელი მოეფანება, და იმ ღეთაებრივი ქმნილებისგან, რომლიც განვითარება სამართალი, ის გარდიქცევა საზოგადო არსებად!

ლონის პრეზეკტომა ჩვენებული ანდაზა
უნდა იცოდეს: „ბატონის კაცი (მეფის) თუ
გალაზო კარგარ გალაზე და სხ...“ ის სწორები

ნაირათ ორჯება. ამ ორი კვირის წინ ყველა
კატეტების გაყიდვა ალკოჰოლი ქუჩებში და
ხელა მკვდრებსაც მიაყო ხელი. საფრანგეთ-
ში, როგორც იცით, სინიდისის სრული თა-
ვისუფლებაა. ვისაც როგორი სარწმუნოება
სურს, იმისთანას აღიარებ; სსვა-და-სსვა
აირ სექტებს შეა იქ თავისუფალი მოაზ-
ენიც არიან (libre-penseurs); ამ სჯულის
აცები თავისა და ღმერთს შეა მოციქუ-

მდევრი სახასხაროთ ადგება. შინდა, და ამც
უკერი დენერლობა — თქო, ვიტყოლიო,
ჩვენ რომ ღიუკროს ადგილზედ ვიყოთ.
დღეს ამ საგანზედ ჰყითხვა უნდა მისცენ
მართებლობას. მინისტერმა თავის მფარვე
ლობის ქვეშ მიიღო ლიონის პრეზენტის
განკარგულება.

რასაკეირეელია, ეს პირეელი არ არის, სა-
დაც კაცის სინიდისს მმართებლობა ძალა-
ატანს; ბევრჯელ დაშვილი ჰყოფილან სინი-
დისის თავისუფლების დამცველნი. რომაე-
ლი იმპერატორები ვეფხვებსა და ლომებ-
აძლევდნენ ახალ მორმწმუნებს დასაგლე-
ჯათ; შემდეგ, ინკვიზიცია თვალებსა სთხრი-
და მათ და გამინარ ტყვიას ასხამდა თავზედ
მაგრამ ახალმა სჯულმა ყველა ტანჯვას გა-
უძლო და მომეტებული ძალით გამოვიდ
ბრძოლიდგან. მხლა ამისთანა ამბები არ
ხდება; მარტო მზის ამისელამდინ ამარხევი
ნებენ მკვდრებს. ინკვიზიციის ზნეობაც მორ-
ბილდა.... რას უნდა გრძნობდეს თავის სა-
მარეში ლამნეს ძელები, რომელიც თითოე-
სამღვდელო იყო და ერთი სამღვდელო
არ გაჲყოლია სასაფლაოზედ, მისი სურვილი
სამებრი დღეს ამაზედ სჭა, ქვეყანა
გათავებული ეგონა, აგერ ერთი საუკუნეა
ზაკვირვებით ჰყითხავენ ერთმანეროს ფრან-
ცუზები: „ნუ თუ მოლტერის შემდეგ, ჩეენ
მა კრებამ სინიდისის თავისულებაზედ კი
დევ უნდა იდაეთხოს?”

მონარხიული გაზეთები ძალიან აღტაცე
ბული მოვიდენ ერთი ახალი ბრძანების გა-
მო განათლების მინისტრებისა: ამ კანონი
მოსწავლე ყმაწვილებს აღეკრძალებათ ლი-
ტერატურაში მონაწილეობა მიიღონ. „ზე-
ობით წესიერების პრესსა,“ როგორც უძ-
ხიან ეხლა იმას, ამბობს: „უთუოდ, რესპუბ-
ლიკელები გაბრაზდებიან იმ გადაწყვეტილე-
ბაზედ და ყვირილს დაიწყებენ.“ რესპუბლი-
კელებმა დაცინებით უპასუხეს, რომ მონარ-

შეიღების მხიარულება ამისთანა საგანზედ
თქვენი სიკელილის ნიშანი არისო. რადგან ც
სიცოცხლე, ძალა ახალთაობაშია და ახა-
ლი თაობა, როგორც აღიარებთ თითონ
თქვენ, დააკლდება პრესსას, ცხადია, ახალ-
გაზღობა ჩვენსკენ ყოფილაო. რაღა სა-
სიცოცხლო პირი აქვს იმ პარტიის, რომე-
ლიც საფლავში მაყურებელ კაცებისაგან
არის შემდგარიო!

“შესანიშნავია, ამ ბოლო დროს, რო-
ვორ მუსაიფს იწყებენ ის პირები, რომელ-
იც თითქოს არავის კეთილ-განწყობილებას

ესის თავისუფლების ფაზი, რომელიც ისახ
სიანტეპს არ აძლევს ამ თავისუფლებას? ამ
ბობენ, ას ოცდახუთი (125) მილლიონი ჯი
ბის ფულათ წამოიღო შეროპაშიო! ნერავ
დამშეულ სპარსეთის პროექტის!

068ლ060

შესანიშნავის პატივით იღებენ უველგა
“მეფეთ მეფეს”, სპარსეთის შაჲს. ინგლისე
ლებს მაინც, არაუკრი შურით, რომ დაავიწყო
ბერლინი და პეტერბურლი. ზანსაკუთრებით
პეტერბურლი: ინგლისელების სტუმრის-მო
უკარეობას ანგარული განზრახვა აქვს. მა
სურთ, შაჲი რუსეთის გავლენას მოაშო
რომ და თითონ ჩაიგდონ ხელში: მაშინ ი
საიმედო მეზობელი იქნება მათი ინდოეთი
ქვეყნებისთვის. მხლარალიან ნალელობე
ინგლისელები, რომ ავგანისტანი და ბელუ
ჯისტანი შაჲს არ მისცეს და ამით ძლიერ
მესაზღვრე არ დაუყენეს რუსეთს. აშბობებ
შაჲიც ინგლისელებისკენ უფრო მიეზიდებაო
რასაკირველია, ორ კვირას სპარსეთის ბრძა
ნებელი ბეგრს ისეთს ნახავს ინგლისში, რო
მელიც არ დასიზმრებია. საეჭვოა, რომ განა
თლების და ხელოვნების ნაწარმოებმა ა
იქონიოს შაჲზედ ის გავლენა, რომელსაც
ანგარიშიანი მასპინძლები მოელიან! მთელ
ლონდონის არისტოკრატია და უურებელ
ხალხი უცდიდა ნასრ-მდდინს, რკინის გზაზედ
არ კლებია, არც მემკეიდრე თავის ძმით
არც დიპლომატია, არც ჯარი წითელ ტან
სამოსში. ძალიან გულდაწვეტილი დარჩნე
თურმე ინგლისის ქალბატონები: მოელო
დენ, რომ შაჲი შესრისისა და დარიოს მე
მკეიდრე იმ წევრით იქნებოდა შემოსილი
რომელიც განოჭელია წიგნებში, და იმი
მაგირათ გრძელი დესიტნიკების ულ
გაშებით დაინახეს. მაგრამ ამ სირცევილის
გან, შაჲი ბრილიანტის ეპოლეტებმა, ალნ

ბეჭანიანი (ძევლი მწერლობა), პირ-
ველი გამოცემა იაგორ ნერსესოვისა და პრესენ-
ტალინდაძისა. თემილისი, 1873.

სხვა მხარეს რომ არ დავკეირდეთ და
თვალყური შარტო მწერლობას მიეკურაო,
რა სანუგე შებეღლ სამეცნ რასმე წარმოგვიდ-
გენს? უზრალო გლეხ მუშა-ხალხში მარტო
ქალაქში, ამ ას მიღეთ ხალხიან ქალაქში,
ათიოდე დღეში ორი ათასი წიგნი „არსენას
ლექსი“ გაიყიდა და რამდენსამე თვეში სა-
ქართველოს მხოლოდ ოთხიოდ-ხუთიოდ
ადგილას ჩვა ათასი წიგნი გაიყიდა. მს შემ-
თხვევა დიდ მნიშვნელობიან შემთხვევათ
მიგვაჩინია: მკედარ ხალხში ამისთან შემთხვე-
ვა არა თქმულა. მს ყიდვას შეეხება. მეორე
შემთხვევა კიდევ ხალხის სიკონელისა ის არის,
რომ ჩეც მწერლების საზოგადოების რუ-
ლიად გარეშე, უცნობი კაცები გამოდიან
თანდათან და ბეჭდეით აერცელებენ ხალხში
წიგნებსა: ორჯელ დაიბეჭდა „ხალხინო სა-
ზანდარი“, ქართველი სიმღერების კრება, რო-
მელიც ძალასან მალე გაერცელდა; ამ წელს
დაიბეჭდა „ანდაზები“ (სიძვირისა და უფროუ-
ლობისაგამო ძნელათ იყიდება) და ამ დღე-
ებში გამოვიდა „ბეჭანიანი“, რომლისაც
გამომცემელნი ამ ახლო ხანებში სხვების
ბეჭდესაც პირებენ. ვინ არიან, მაგალითად,
„ბეჭანიანის“ გამომცემელნი? სტამბის ასო-
ების ამწყობნი, ეს ხალხის შეილნი, დღიურათ
შშრომელნი, ყოველსავე ლიტერატურულ
კრებას და სფერას დაშორებულნი, წიგნების
გაერცელებასა განიზრახებენ! მს ნიშნავს, რომ

